

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LVII. — Wydana i rozesłana dnia 9. sierpnia 1895.

Treść: № 110. Ustawa zaprowadzająca ustawę o wykonywaniu sądownictwa i właściwości Sądów zwyczajnych w sprawach cywilnych (Norma jurysdykcyjna).

110.

Ustawa z dnia 1. sierpnia 1895,

zaprowadzająca ustawę o wykonywaniu sądownictwa i właściwości Sądów zwyczajnych w sprawach cywilnych (Norma jurysdykcyjna).

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam co następuje:

Artykuł I.

Ustawa o wykonywaniu sądownictwa i właściwości Sądów zwyczajnych w sprawach cywilnych (Norma jurysdykcyjna) dla królestw i krajów reprezentowanych w Radzie państwa, wejdzie w życie równocześnie z ustawą o postępowaniu sądowym w cywilnych sprawach spornych (Procedura cywilna).

Wszystkie w innych ustawowych przepisach zawarte postanowienia o przedmiotach, w Normie jurysdykcyjnej uporządkowanych, tracą z owym dniem moc obowiązującą, o ile niniejsza ustawa albo Norma jurysdykcyjna nie zawierają od tego wyjątków.

Artykuł II.

W szczególności tracą moc obowiązującą:

1. przepisy §§. 200 i 202 pow. ks. ust. cyw., o ile się rozchodzi o sąd dla sporów prawnych z administracji, sądownie zaprowadzonej;

2. przepisy §§. 10 i 11 ustawy z dnia 20. maja 1869, Dz. u. p. Nr. 78, dotyczące się zakresu działania sądów wojskowych.

Artykuł III.

Urząd Naczelnego Marszałka Dworu zostanie utrzymany pod względem wykonywania sądownictwa:

1. nad członkami Domu cesarskiego;
2. nad osobami, na które sądownictwo Naczelnego Marszałka Dworu rozciągnięte zostało lub w przyszłości rozciągniętem będzie;
3. nad osobami mającemi prawo zakrajowości, jeżeli się poddadzą sądownictwu Naczelnego Marszałka Dworu.

* Oprócz tego utrzymuje się dotychczasowy zakres działania Urzędu Naczelnego Marszałka Dworu co do doręczania zleceń sądowych osobom z prawem zakrajowości i co do przedsięwzięcia innych aktów sądowych przeciwko takim osobom.

Nietkniętemi pozostaną postanowienia dekretu nadw. z dnia 14. października 1785, Zb. u. s. Nr. 481 o toku instancyi, jakoteż przepisy o postępowaniu w sprawach, należących do sądownictwa Urzędu Naczelnego Marszałka Dworu.

Artykuł IV.

Pozostaną w mocy przepisy ustawy z dnia 30. sierpnia 1891, Dz. u. p. Nr. 136, w których wydano postanowienia o wykonywaniu sądownictwa konsularnego.

Aż do dalszego rozporządzenia nie będą przepisy Procedury cywilnej stosowane do postępowania w cywilnych sprawach spornych, prowadzonych w konsulatach, którym sądownictwo cywilne jest powierzone.

Dopóki się nic innego nie rozporządzi, będą Sądy austriackie w sprawach sądownictwa konsularnego do rozstrzygania w drugiej lub trzeciej instancji powołane, postępować jedynie według dotychczas obowiązujących przepisów prawnych o właściwości sądowej i o postępowaniu sądowym w sprawach spornych i egzekucyjnych.

Wyroki polubowne, które według §. 17 ministeryalnego rozporządzenia z dnia 31. marca 1855, Dz. u. p. Nr. 58, do skutku przyszły, mają moc austriackich tytułów egzekucyjnych.

Artykuł V.

Pozostaną nietkniętymi prawa, które jako wyjątkowe przywileje pod względem właściwości Sądów i sądowego postępowania służą spółkom, zakładom i stowarzyszeniom na zasadzie ich statutów prawnie postanowionych lub ze strony państwa zatwierdzonych.

Artykuł VI.

Nietkniętymi pozostaną:

1. przepisy o zakresie działania Trybunału państwa i o sądzeniu sporów kompetencyjnych między Trybunałem administracyjnym a Sądami zwyczajnymi;

2. przepisy §. 3 ustawy z dnia 5. marca 1869, Dz. u. p. Nr. 27, dotyczące się odpowiedzialności przedsiębiorstw dróg żelaznych za skałczenie lub zabicie człowieka, spowodowane wydarzeniami na drogach żelaznych;

3. przepisy o sądownictwie w prawach żeglugi na Łabie, a w szczególności przepisy dekretu prezydium Izby nadwornej z dnia 2. grudnia 1845, Zb. u. s. Nr. 912 i rozporządzenia Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 9. sierpnia 1868, l. 9132, oznajmionego ogłoszeniem czeskiego Sądu krajowego wyższego z dnia 31. sierpnia 1868, l. 26694 (Dz. u. kr. dla Czech z roku 1868, Nr. 24);

4. przepisy §§. 8 i 17 ustawy z dnia 12. lipca 1872, Dz. u. p. Nr. 112, dotyczące się urzędzenia prawa skargi stron procesowych z powodu naruszenia praw, popełnionego przez urzędników sędziowskich w wykonywaniu urzędowych czynności;

5. przepis artykułu 315 ustawy handlowej o sądzie dla skargi o sprzedaż zatrzymanych przedmiotów;

6. przepisy rozporządzenia Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 21. sierpnia 1856, Dz. u. p. Nr. 150, o sądzie dla dzieci nieślubnych i podrzutków, gdy ich zaopatrzenie ze strony publicznego zakładu już ustało. Jednakowo dla dzieci, oddanych w pieczę osób, za granicą zamieszkałych, Sąd okręgowy zakładu podrzutków pozostanie właściwym dla ustanowienia opieki i dla sprawowania wszelkich aktów władzy opiekuńczej.

Artykuł VII.

Pozostaną w mocy przepisy Ordynacyi konkursowej o sądownictwie w upadłościach, a w szczególności postanowienia o podawaniu skarg w Sądzie konkursowym; niemniej przepisy o tem, w jakiej mierze właściwość Sądu konkursowego jest wyłączną i w których przypadkach rozpoczęte, ale otwarciem konkursu przerwane postępowanie, w Sądzie konkursowym na nowo podjąć należy.

Artykuł VIII.

Również pozostaną nietkniętymi:

1. prawo własnej pertraktacyi przyznane Niemieckiemu Zakonowi rycerskiemu patentem z dnia 28. czerwca 1840, Zb. u. s. l. 451, odnośnie do wolnego majątku własnego Wysokiego Mistrza niemieckiego, rycerzy i kapłanów zakonnych;

2. przepisy cesarskiego rozporządzenia z dnia 21. grudnia 1855, Dz. u. p. Nr. 2 z roku 1856, o właściwości wiedeńskiego i tryesteńskiego Sądu handlowego dla pertraktacyi spadków protokołowanych kupców i fabrykantów, jakoteż dla sprawowania interesów opieki i kurateli nad dziećmi takich osób; od chwili, gdy Normy jurysdykcyjne zaczną obowiązywać, służyć będzie pragskiemu Sądowi handlowemu taka sama właściwość w sprawach niespornych;

3. przepisy o jurysdykcyi Sądów austriackich co do spadków po obcych, a w szczególności przepisy §§. 22 do 25 i 140 do 144 cesarskiego patentu z dnia 9. sierpnia 1854, Dz. u. p. Nr. 208; dalej postanowienia o właściwości Sądów w sprawach opieki i kurateli nad obcymi, w §. 183 cesarskiego patentu z dnia 9. sierpnia 1854, Dz. u. p. Nr. 208, i w innych przepisach zawarte; tudzież postanowienia traktatów państwowych w materjach spadkowych i opiekuńczych;

4. przepisy ustawy z dnia 18. lutego 1878, Dz. u. p. Nr. 30, o właściwości Sądów w przypadkach wyłączeń dla celów budowy dróg żelaznych i prowadzenia ruchu na takowych;

5. przepisy o prowadzeniu rejestrów handlowych i rejestrów stowarzyszeń;

6. przepisy o wnoszeniu protestów wekslowych i udziale Sądów w sprawach notaryatu;

7. przepisy ustawy z dnia 16. lutego 1883, Dz. u. p. Nr. 20, o właściwości Sądów dla postępowania w celu uznania kogoś za zmarłego albo w celu przeprowadzenia dowodu śmierci.

Artykuł IX.

Przepisy Normy jurysdykcyjnej będą stosowane również do spraw cywilnych, w traktatach państwowych albo według zasad prawa międzynarodowego sądownictwu austriackiemu poddanych a prawnymi przepisami jurysdykcyi Sądów zwyczajnych nie objętych.

Sądownictwo austriackie rozciąga się na osoby, według zasad prawa międzynarodowego prawo zakrajowości mające, jeżeli i o ile one się dobrowolnie sądom austriackim poddały; niemniej w przypadku, gdy przedmiotem odpowiedniej sprawy jest owym osobom przynależne a w obrębie państwa położone dobro nieruchome, albo też służące im prawo rzeczowe na nieruchomościach, do innych osób należących ale w obrębie państwa położonych.

Jeżeli zajdzie wątpliwość co do tego, ażali osoba prawem zakrajowości obdarzona, podlega sądownictwu austriackiemu, albo też powstanie wątpliwość w kwestyi istnienia prawa zakrajowości na korzyść jakiej osoby, zasięgnie Sąd w tej mierze deklaracyi Ministra sprawiedliwości. Takie oświadczenie obowiązuje Sąd w ocenieniu jego właściwości.

Artykuł X.

Przez wyraz „Obszar państwa“ w znaczeniu Normy jurysdykcyjnej rozumie się obszar królestw i krajów, reprezentowanych w Radzie państwa. Ze względu na przepisy Normy jurysdykcyjnej, poczytuje się osoby, którym na tym obszarze nie służy obywatelstwo państwowe, za obce.

Artykuł XI.

Aż do zaprowadzenia nowych przepisów prawnych o zakresie urzędowym Najwyższego Trybunału sprawiedliwości, niemniej o składaniu senatów i wewnętrznym porządku urzędowania w tymże Trybunale, będzie ten Trybunał wykonywał sądownictwo w sprawach cywilnych według przepisów cesarskiego patentu z dnia 7. sierpnia 1850, Dz. u. p. Nr. 352, chyba że Norma jurysdykcyjna, Procedura cywilna i Ordynacya egzekucyjna co innego w tej mierze stanowią.

Artykuł XII.

Urzednicy egzekucyjni są urzednikami sędziowskimi w rozumieniu ustawy z dnia 12. lipca 1872, Dz. u. p. Nr. 112.

Przepisy zaprowadzające urzędników egzekucyjnych, normujące ich pobory i służbę, będą wydane drogą rozporządzeń.

Artykuł XIII.

Na wezwanie udziela Sądy zwyczajne pomocy prawnej Sądom przemysłowym i polubownym, jakoteż sędziom polubownym, do rozpoznania szczegółowego sporu prawnego ustanowionym, o ile takie wezwanie opiera się na ustawach, a przytem wykonać się mająca czynność urzędowa jest prawem dopuszczona i Sąd wezwany dla niej właściwym (§. 37, ustęp 2 i 3 Normy jurysdykcyjnej). Nadto w sprawach takich wezwań, winny być postanowienia §. 40 Normy jurysdykcyjnej analogicznie stosowane.

Artykuł XIV.

Sprawy zakresu jurysdykcyjnego Sądów powiatowych, gdy je po myśli §. 79 Normy jurysdykcyjnej do Trybunałów pierwszej instancyi wnosić należy, będą załatwiane według przepisów o postępowaniu trybunalskiem w pierwszej instancyi. Atoli:

1. co do przeprowadzenia i rozpoznania spraw drobiazgowych (§. 448 p. c.) i skargi z powodu naruszenia posiadania (§. 454 p. c.) obowiązują przepisy §§. 448 do 460 p. c.; naczelnik Trybunału poruczy przeprowadzenie rozprawy i rozpoznanie tego rodzaju spraw jednemu z członków Trybunału jako sędziemu samoistnemu. W tych sprawach strony nie będą zniewolone do ustanowienia adwokatów swoimi zastępcami;

2. wydawanie nakazów zapłaty w postępowaniu upomniczem będzie należeć do przewodniczącego senatu.

Artykuł XV.

Ilećroć ustawy i rozporządzenia, których Norma jurysdykcyjna nie narusza, wspominają o sprawach sądownictwa rzeczowego, to się zawsze do oznaczonych w §§. 81, 83 i 117 Normy jurysdykcyjnej spraw odnosi.

Artykuł XVI.

Ojcowstwo dziecka nieślubnego w celu jego legitymacyi przez następne małżeństwo (§. 161 p. k. u. c.), ma być po śmierci mniemanego ojca, według postanowień cesarskiego patentu z dnia 9. sierpnia 1859, Dz. u. p. Nr. 208, ustalone.

To samo obowiązuje w przypadkach, w których następne usunięcie przeszkody małżeńskiej albo bezwinną nieświadomość tejże, w celu legitymacyi narodzonego w małżeństwie dziecka, ma być ustalona (§. 160 p. k. u. c.).

Artykuł XVII.

Powszechna ustawa o księgach gruntowych zawiera postanowienia, które obowiązują pod względem właściwości Sądów dla pozwolenia wpisów hipotecznych na dobra nieruchomości, jakoteż pod względem właściwości dla wszelkich czynności urzędowych, dotyczących się ksiąg publicznych, chyba że co do szczegółowych aktów albo procederów odmienne przepisy istnieją.

Odrębne przepisy o prowadzeniu ksiąg górniczych i kolejowych, a w szczególności zawarte w nich postanowienia o właściwości sądowej, pozostaną nietkniętymi.

Artykuł XVIII.

Żaden Sąd zwyczajny nie odmówi z powodu swej niewłaściwości przyjęcia tego, co kto na mocy postanowień praw cywilnych u niego złoży.

Artykuł XIX.

Sprawy sporne, które w chwili, kiedy Norma jurysdykcyjna obowiązywać zaczęła, już w sądach zawisły a według przepisów ustawy zaprowadzającej Procedurę cywilną, zgodnie z dotychczasowymi przepisami procesowymi dalej prowadzone i ukończone być winne, pozostaną w Sądach, dotychczas dla nich prawnie właściwych, a to aż do prawomocnego ukończenia procesu; co w szczególności również obowiązuje pod względem właściwości dla postępowania w drugiej i trzeciej instancji.

Atoli przeciwko wyrokom, w powyższych procesach zapadłym, albo które zapadną po dniu, w którym Procedura cywilna wejdzie w życie, należy wnieść skargę nieważności, na te przypadki w artykule LI. ustawy zaprowadzającej Procedurę cywilną przewidzianą, do Sądu, w § 532 p. c. oznaczonego.

Artykuł XX.

Sprawy, które w chwili, gdy Norma jurysdykcyjna zaczęła obowiązywać, w sądach już wisiały, a nadto z mocy postanowień ustawy zaprowadzającej Procedurę cywilną albo na zasadzie układu stron (artykuł XLVII do XLIX ustawy zaprowadzającej Procedurę cywilną), podług przepisów Procedury cywilnej mają być załatwione, pozostaną mimo ich przeniesienia do nowego postępowania w Sądach dotychczas dla nich prawnie właściwych, chyba że tym Sądom, według przepisów Normy jurysdykcyj-

nej zbywa na przedmiotowej właściwości dla przeprowadzenia i rozstrzygnięcia procesu.

Artykuł XXI.

W dniu, w którym Norma jurysdykcyjna zaczęła obowiązywać, osobne Sądy drobiazgowce w sprawach handlowych zastanowią swe czynności; wiszące u nich sprawy przejdą do Sądów powiatowych i do Sądów powiatowych do spraw handlowych, w miejsce tamtych powstałych i będą w nich załatwione zgodnie z przepisami ustawy zaprowadzającej Procedurę cywilną.

Artykuł XXII.

Za wyjątkiem spraw opieki i kurateli będą wszystkie inne sprawy niesporne, w chwili gdy Norma jurysdykcyjna zaczęła obowiązywać już w Sądach wiszące, załatwione w Sądach, które według dotychczasowych przepisów prawnych były dla ich załatwienia właściwymi. Również będzie w tych sprawach zachowany tok instancji zgodnie z dotychczasowymi przepisami prawnymi.

Sprawy opieki i kurateli w chwili, gdy Norma jurysdykcyjna zaczęła obowiązywać, jeszcze wiszące, będą z urzędu przeniesione do Sądów, według teje Normy oddad dla nich właściwych.

Co się tyczy wiszących spraw spadkowych, to postanowienie ustępu pierwszego nie wyklucza delegacji w myśl §. 31 Normy jurysdykcyjnej.

Artykuł XXIII.

Postanowienia artykułów XIII, XIV, XV, XVI i XVIII zaczęły obowiązywać dopiero w chwili, gdy Norma jurysdykcyjna wejdzie w życie.

Artykuł XXIV.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi sprawiedliwości.

Tenże wyda rozporządzenia do zaprowadzenia i przeprowadzenia niniejszej ustawy tudzież Normy jurysdykcyjnej potrzebne; o ileby zaś te rozporządzenia dotyczyły zakresu działania innych Ministrów, wyda je Minister sprawiedliwości w porozumieniu z owymi Ministrami.

Ischl, dnia 1. sierpnia 1895.

Franciszek Józef r. w.

Kielmansegg r. w.

Krall r. w.